

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

LVM/1310/03/2016

Ehdotus ajokorttilain muuttamisesta

Asia

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa ehdotuksesta ajokorttilain muuttamiseksi. Esityksessä ehdotetaan ajokorttisääntelyyn selkeyttämistä ja keventämistä sekä ajokortin suoritusjärjestelmän uudistamista lisäämällä erilaisia, vaihtoehtoisia tapoja saavuttaa ajoneuvon ajo-oikeus. Uudistus ei sinällään koske raskaamman kaluston, kuorma- ja linja-auton, ajo-oikeuden saavuttamista, joskin henkilöauton ajo-oikeus täytyy saavuttaa ennen raskaamman kaluston ajo-oikeuksia.

Ehdotuksessa todetaan nykytilasta, että kaikkien edellytetään suorittavan ajokorttinsa saman kaavan mukaan, joka johtuu käytössä olevasta, säännellystä ajokorttiopetuksesta, joka ei huomioi ajokortin suorittajan yksilöllisiä tarpeita.

Ehdotuksen mukaan luovuttaisiin säännöksiin perustuvasta teoriaopetuksesta ja sen toteutuksen sääntelystä. Lisäksi luovuttaisiin joko kokonaan tai osaksi ajo-opetuksen määrää ja sisältöä koskevista vaatimuksista ja kevennettäisiin opetuksen toteutusta koskevaa sääntelyä. Näin ajokorttia suorittava voisi vapaammin valita opetuksen sisällöt sekä tavat osaamisen hankkimiseen.

Henkilöauton (B-luokka) kuljettajaopetuksen hankkiminen useammassa vaiheessa on otettu käyttöön vuonna 1989. Ehdotuksen mukaan tästä luovuttaisiin, jolloin ajokortin suorittaminen päättyisi kuljettajantutkintoon ja ajo-oikeuden saamiseen.

Ajokorttiopetuksen aloittamisen vähimmäisikä B-luokassa ehdotetaan alennettavaksi 16-vuoteen, jotta ajokorttia hankkivalle kertyisi nykyistä enemmän ajokokemusta ja ajamisen harjoittelua ennen itsenäistä ajamista.

Opetusluvun myöntämisen vaatimuksia ehdotetaan kevennettäväksi, jotta opetusluvalla opetus ja opiskelu lisääntyisi autokouluopetuksen rinnalla.

Ehdotuksessa tunnistetaan nuorten opiskeluun ja työharjoitteluun liittyvät kulkemistarpeet. Asiaa on taustoitettu nuorten nykyisin käytävissä olevien ajoneuvojen ja niiden ajokorttivaatimusten sekä toisaalta erityisesti haja-asutusalueilla käytössä olevien, julkisen liikenteen palvelujen vähäisyyden kautta.

Nykyisin 15-vuotiaasta lukien ovat mahdollisia, liikkumista helpottavia välineitä mopot, kevyet nelipyörät ja traktorit. 16-vuotiaasta lukien käytävissä ovat kevytmoottoripyörät myös moottoripyörän harjoitusluvalla tapahtuvassa

harjoittelussa ennen ajokorttitutkintoa. Ehdotuksessa todetaan, että useimmat näistä ajoneuvoista eivät sovellu ympärivuotiseen kulkemiseen ja esimerkiksi kevyet nelipyörät koetaan rakenteensa puolesta turvattomiksi.

Opetushallituksen lausunto

Opetushallitus kiittää mahdollisuudesta antaa asiassa lausunto. Ehdotuksessa on paljon hyviä ja kannatettavia asioita.

Lausunnossaan Opetushallitus tarkastelee ehdotettuja muutoksia ammattikuljettajien koulutuksen toteutuksen sekä nuorten opiskelun ja työharjoittelun saavutettavuuden näkökulmasta.

EU:n ajokorttidirektiivin 2006/126/EY artikla 4(6.d) antaa jäsenvaltiolle oikeuden laskea B- ja BE-luokan ajokortin ikäraja 17 vuoteen, jolloin kyseinen ajokortti on voimassa 18 vuoden ikärajaan asti ainoastaan ajokortin myöntäneen jäsenvaltion alueella.

Opetushallitus esittää, että ammatillisessa kuljettajan tutkintoon johtavassa koulutuksessa opiskelija voisi saada B-, BE-luokan ajokortin 17-vuotiaana.

Ikärajan alentaminen mahdollistaisi esimerkiksi logistiikan perustutkintoa suorittavien nuorten osalta pidemmän henkilö- ja pakettiauton ajo- ja työkokemuksen kartuttamisen ennen isompia ajoneuvoluokkia.

Työssäoppimispaikkojen saatavuus paranisi ja työssäoppimisjaksojen jakaminen pidemmälle ajanjaksolle mahdollistuisi, mikä myös osaltaan helpottaisi yritysten mahdollisuuksia sitoutua työssäoppimispaikoiksi. Nykyisin työssäoppimisjaksot painottuvat ja kasaantuvat 18-vuoden ajokortti-ikärajasta johtuen kolmivuotisen ammatillisen kuljettajakoulutuksen viimeiselle (puolelle) vuodelle.

Työssäoppimisjaksoja päästäisiin hyödyntämään pakettiautokuljettajan työtehtävissä jo 17 vuoden täyttämisestä lukien, mikä lisäisi ammatillista osaamista. Samalla se mahdollistaisi kulkemisen työssäoppimispaikoille, jotka sijaitsevat usein syrjässä, joukkoliikenneyhteyksien ulottumattomissa, esimerkiksi tavaraterminaalit ja puunkorjauksen ja -kuljetusten metsätyömaat.

Muutos voisi myös nopeuttaa ammatillisen tutkinnon suorittamista ja siirtymistä työelämään, mikä on kirjattu tavoitteeksi hallitusohjelmaan.

Ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa ajo-oikeuden saavuttaminen on osa koulutusta. Ammatillisen peruskoulutuksessa ajo-oikeuteen tähtäävä koulutus aloitetaan yleisesti työkoneilla, kuten traktoreilla (T-luokka) sekä henkilöautoilla (B-luokka). Ajo-oikeuden näkökulmasta lopullinen tavoite on kuorma-auton (C-luokka), ajoneuvoyhdistelmän (CE-luokka) tai linja-auton (D-luokka) ajo-oikeudessa.

Kuljettajien ammatillisen koulutuksen tavoite on laajempi kuin ajo-oikeuden saavuttaminen, tarkoituksena on kohottaa väestön ammatillista osaamista, kehittää työelämää ja vastata sen osaamistarpeisiin. Työelämän osaamistarpeet on kirjattu ammattitaitovaatimuksina ammatillisten tutkintojen perusteisiin.

Opetushallitus kannattaa vaiheistetusta B-luokan kuljettajaopetuksesta luopumista, erityisesti ammatillisen kuljettajakoulutuksen osalta.

Nykyisin B-luokan ajokortti suoritetaan kolmessa vaiheessa. Kuljettajantutkintoa edeltävässä perusvaiheessa teoriaopetuksen vähimmäismäärä on 19 tuntia ja ajo-opetuksen 18 tuntia. Ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa suoritetaan useampien ajoneuvoluokkien ajo-oikeudet, joten opiskelijat saavat opetusta vaiheistetusti jo sen johdosta ja tässä yhteydessä vaiheistettu B-luokan opetus lähinnä lisää kustannuksia ja byrokratiaa.

Opetushallitus kannattaa auton käyttömahdollisuuden laajentamista 17-vuotiaisiin, joka mahdollistaisi itsenäisen liikkumisen opiskeluun, työssä oppimiseen ja vapaa-aikaan liittyvillä matkoilla.

Ehdotuksessa on kuvattu niitä käytännön ongelmia, mitä erityisesti haja-asutusalueilla liittyy nuorten kulkemiseen. Näiden ratkaiseminen edistää tasa-arvoa ja on omiaan ehkäisemään syrjäytymistä.

Opetushallitus kannattaa ehdotusta ajokorttiopetuksen aloittamisen vähimmäisiän alentamista 16-vuoteen.

Ajamiseen liittyvän harjoittelun lisäämisen mahdollistaminen edistää kuljettajien valmiuksia toimia liikenteessä. Myös opetuslupaopetuksen mahdollistaminen autokouluopetuksen rinnalla edistää samaa asiaa ja on kannatettavaa. Nuoremmalla iällä liikenteessä opetteluun mahdollistaminen edistää yleisemminkin liikennekasvatusta, joka on nykyisin entistä tärkeämpi kansalaistaito. Ajokorttikoulutuksen on todettu olevan merkittävä liikenteen sääntöjen ja lainalaisuuksien opetteluun vaihe ja viimeaikainen ajokortin hankkimisiän nousu on toiminut näiden taitojen oppimisen ja liikenneturvallisuuden kannalta huonompaan suuntaan.

Opetushallitus kannattaa uusien kuljettajien rikosseurannan kehittämistä.

Ehdotuksessa esitetään, että jos uusi kuljettaja määrätään ajokieltoon uuden kuljettajan tiukemman seurannan aikana tehdystä yhdestä tai useammasta teosta, riskikäyttäytymisen ehkäisemiseksi ajokortin palauttamisen edellytykseksi asetetaan koulutus, jonka sisältö voisi vaihdella ajokiellon perusteena olevan riskikäyttäytymisen mukaan.

Opetushallitus esittää, että ajokorttitutkinnon kehittämisessä varmistetaan tutkinnon säilyminen sellaisena, jossa mitataan aitoja ja tutkinnossa mitattavissa olevia asioita.

Ehdotuksessa ei ole kuvattu sitä, miten ajokorttitutkintoa kehitetään sen päivittämiseksi, vaan todetaan, että on haasteellisempaa kehittää sitä mittaamaan turvallisuuteen ja riskikäyttäytymiseen liittyviä asioita, kuten toimintaa vaaratilanteiden ehkäisemiseksi, halukkuutta riskinottoon tai vaaratilanteille altistavien elämysten hakemista ajamisesta.

Pääjohtajan sijainen,
Johtaja

Matti Lahtinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen
asianhallintajärjestelmässä.

TIEDOKSI

Opetus- ja kulttuuriministeriö/ ammatillisen koulutuksen osasto